

BREXİT SİZİ NASIL ETKİLEYECEK?

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin desteği ile "Özel Sektör için Ürün Bazlı Brexit Rehberi" hazırladı. Rehber Brexit sonrasında geçiş sürecini takiben Türkiye'deki ihracatçı ve ithalatçıların karşı karşıya gelecekleri yeni gümrük vergilerini ve bu vergilerin doğrudan ve dolaylı etkilerini ürün bazında takip edilebilmesine imkân tanıyor.

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi

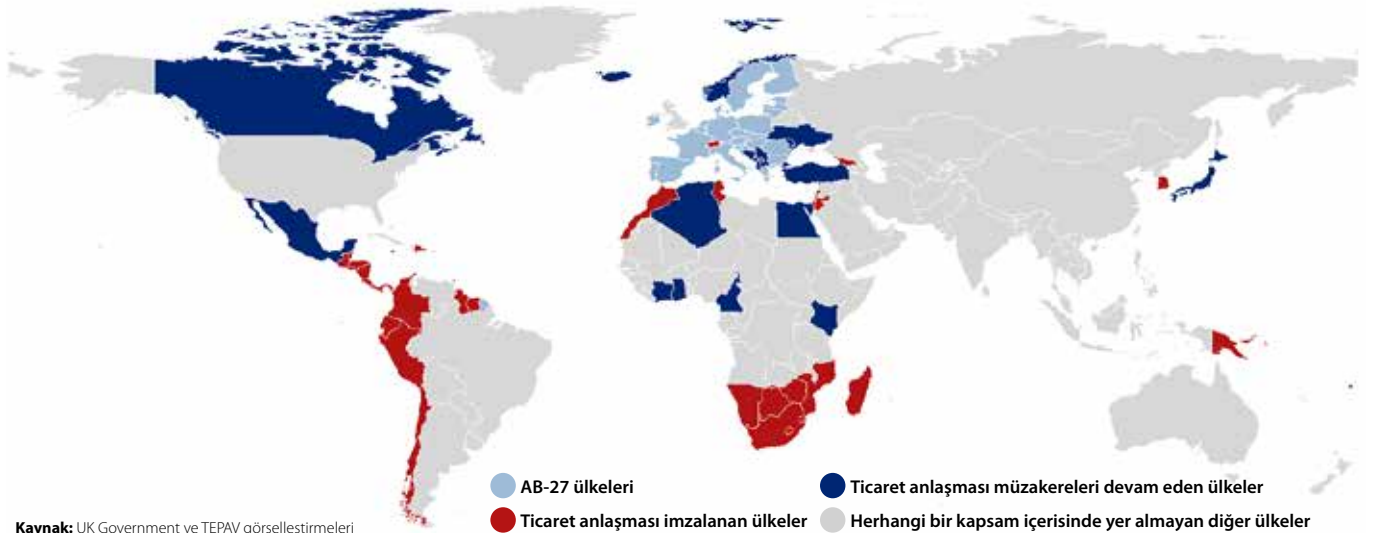
Brexit sonrasında Türkiye'nin İngiltere ile ticareti, gümrük vergilerindeki değişikliklerden nasıl etkilenebilir? sorusuna cevaben Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) desteği ile Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından "Özel Sektör için Ürün Bazlı Brexit Rehberi" hazırlandı.

Brexit sürecinde şu aşamaya kadar farklı senaryolar değerlendirilmiş olup geçiş süreci sonrasında da ticarete kurallarının ne olacağı hâlihazırda tamamen netlik kazanmadı. Süreç içerisindeki belirsizlikler, en güncel durumun ne olduğunun özel sektör tarafından takibini zorlaştırabilirdi. Önümüzdeki dönemde devam edecek olan bu bilgi ihtiyacına cevaben, "Özel Sektör için Ürün Bazlı Brexit Rehberi", Brexit sonrasında geçiş sürecini takiben Türkiye'deki ihracatçı ve ithalatçıların karşı karşıya gelecekleri yeni gümrük vergilerini ve bu vergilerin doğrudan ve dolaylı etkilerini ürün bazında takip edilebilmesi için hazırlandı.

Hâlihazırda geçiş dönemi sonrasında İngiltere ve Türkiye'nin ticaretini etkileyecek tüm değişkenler netleşmemiş olmasa da eldeki bilgilerle mevcut durum, rapor genelinde ortaya konuldu. Ayrıca ürün bazında gümrük vergilerine ilişkin detaylı veriler "Ek 2. Ürün Bazlı Brexit Rehberi Web Arayüzü Kullanım Kılavuzu" başlığı altında detayları paylaşılan bir Web Arayüzü aracılığıyla da

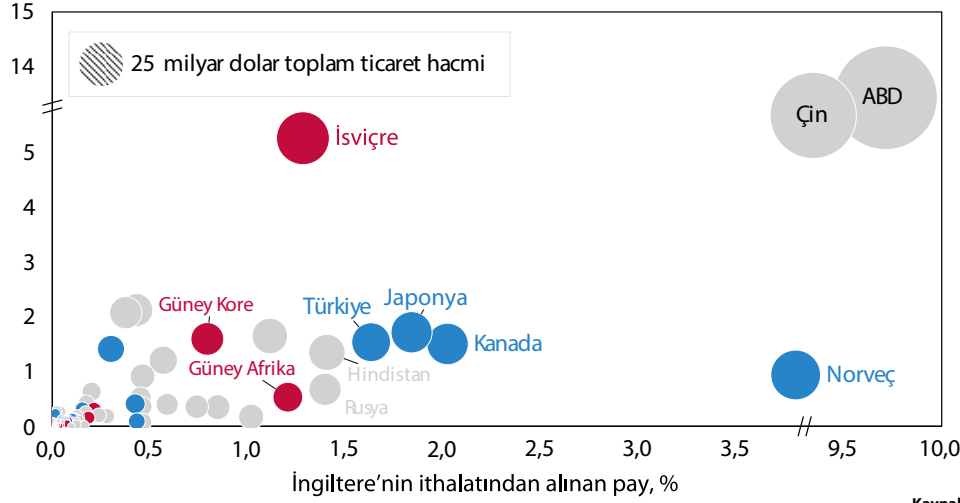

Dünya Haritasında Ülkelerin İngiltere ile Ticaretlerinde Geçiş Süreci Sonrasındaki Pozisyonları (6 Şubat 2020 Güncellemesi)

AB Haricindeki Ülkelerin İngiltere ile Ticaretlerinde Geçiş Süreci Sonrasındaki Pozisyonları (6 Şubat 2020 Güncellemesi) ve Ülkelerin İngiltere'nin Ticaretinden Aldıkları Paylar (2018)

İngiltere'nin ihracatından alınan pay, %

Kaynak: Eurostat (Comext), TÜİK, UK Government, TEPAV hesaplamaları

kamuoyu ile paylaşılmaya başlandı. Web Arayüzü'nde yer alan "sorgu ekranı" ile firmaların kendi ürünlerini aratıp özet sonuçlara erişebilmesi hedefleniyor.

Türkiye ve İngiltere arasındaki olası bir ticaret anlaşması ve İngiltere'nin diğer ülkeler ile ticaretini düzenleyecek ticaret anlaşmalarının önümüzdeki günlerde netlik kazanmasını takiben gerçekleşecek güncellemeler ile bu arayüzün süreç içerisinde özel sektör için gümrük vergilerine ilişkin bilgilere erişimde bir rehber rolü üstlenmesi hedefleniyor.

Brexit süreci ve AB ile İngiltere'nin yeni durumu

23 Haziran 2016 tarihinde gerçekleştirilen halk oylamasında, İngiltere (Birleşik Krallık) halkı, Avrupa Birliği (AB) üyeliğinden ayrılmak istediğini belirtmişti. Bu duruma, İngilizce'de İngiliz anlamına gelen "British" ve çıkış anlamına gelen "exit" kelimelerinden türetilen Brexit ismi verilmişti. Aradan geçen 3,5 yıl sonrasında 31 Ocak 2020 tarihinde İngiltere AB'den resmen ayrıldı. Bu ayrılığı takiben 31 Ocak 2020-31 Aralık 2020 dönemini kapsayan 11 aylık bir "geçiş dönemi" uygulamaya girdi. AB'nin siyasi, ekonomik ve sosyal bir iş birliği modeli olduğu göz önünde bulundurulduğunda, "İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden ayrılmasının" (Brexit'in), hem AB'ye hâlihazırda üye olan 27 ülkeyi hem de bu ülkelerle ikili ilişki

Geçiş Süreci Sonrasında Gümrük Vergilerinin Etki Alanının Sayısallaştırılması (2018)

- Türkiye İngiltere'ye 10,99 milyar dolar değerinde mal ihraç ediyor
- Türkiye İngiltere'den 7,45 milyar dolar değerinde mal ithal ediyor

İkili ticaretin yüzde 98,2'si, GB kapsamında yüzde 0 gümrük vergisi ile gerçekleştiriliyor

Geçiş süreci sonunda

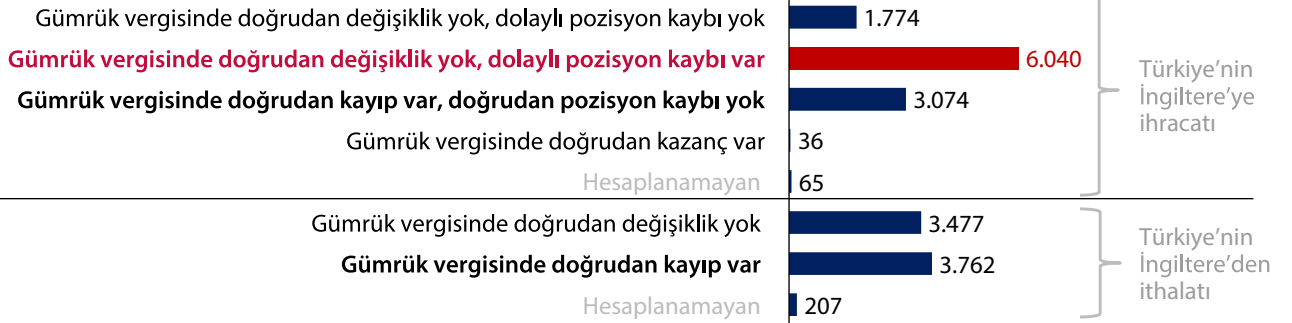

Türkiye ve İngiltere arasında yeni bir ticaret anlaşması **imzalanmazsa** ikili ticaretin yüzde 70'inde doğrudan veya dolaylı rekabet gücü kaybı oluşabilecek
Türkiye'nin ihracatının yüzde 83'ünde, İngiltere'nin ihracatının yüzde 51'inde doğrudan veya dolaylı rekabet gücü kaybı oluşabilecek

Türkiye ve İngiltere arasında yeni bir ticaret anlaşması **imzalanırsa** dahi Türkiye'nin İngiltere'ye ihracatının yüzde 55'inde dolaylı rekabet gücü kaybı oluşabilecek

2018 yılında gerçekleşen Türkiye - İngiltere ticaretinin gümrük vergilerinde beklenen değişikliklere göre Türkiye'nin rekabet gücü açısından dağılımı, milyon dolar

Kaynak: Eurostat (Comext), ITC Market Access Map, TÜİK, UK Government, WTO, ITC, UNCTAD (2018), TEPAV hesaplamaları

içerisinde olan üçüncü ülkeleri etkilemesi bekleniyor. Bu nedenle Brexit sonrasında, ticaret, yatırım ve iş gücünün serbest dolaşımı gibi birçok alanda, yeni düzenlemelere ihtiyaç doğmaktadır. Bu kapsamda, geçiş dönemi boyunca AB ile İngiltere arasında gelecek dönem ilişkilerinin çerçevesini oluşturacak yeni müzakerelerin sürdürülmesi beklenmektedir.

Mevcut şartlar altında, geçiş döneminin 31 Aralık 2020'de bitmesi öngörüldükten, AB ve İngiltere arasında imzalanan "Ayrılık Anlaşması" kapsamında, 1 Temmuz

2020 tarihinden önce bildirilmek kaydıyla, geçiş dönemini 12 ay veya 24 ay süreyle uzatmak mümkün.

Öte yandan, geçiş dönemini uzatma opsiyonu, İngiltere tarafından gerçekleştirilen söylemlerde kendine yer bulamazken geçiş sürecinin 31 Aralık 2020'de tamamlanması beklenmektedir. Bu durum ise Ayrılık Anlaşması'nda çözümü geçiş dönemine bırakılan konularda yeni anlaşmalara varmak için taraflara 11 aylık bir süre bırakmaktadır.

Brexit öncesinde İngiltere, AB üyesi ola-

rak Avrupa Tek Pazarı içerisinde yer almaktaydı. Diğer bir ifade ile İngiltere, AB üyesi diğer ülkelerle Ortak Pazar çatısı altında hareket etmekteydi. Bu iktisadi bütünleşme; İngiltere açısından malların, hizmetlerin, sermayelerin ve kişilerin AB'de serbest dolaşımını beraberinde getirmekteydi. Mal ticareti açısından malların serbest dolaşımı gereği, Avrupa Tek Pazarı ve AB Gümrük Birliği (GB) kapsamında, AB ülkeleri arasındaki ticarete üye ülkeler, birbirlerine gümrük vergisi ödememektedir. Ayrıca AB ülkeleri, AB dışından ithal edilen mallar için

de Ortak Ticaret Politikası uygulamaktadır. Bu kapsamda, Brexit öncesinde İngiltere, AB'nin Ortak Ticaret Politikası (OTP) kuralları çerçevesinde hareket etmekteydi.

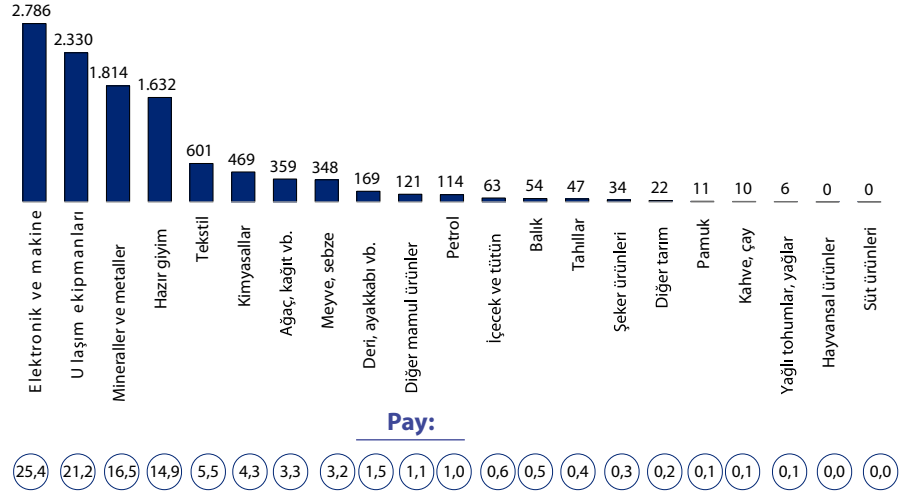
İngiltere ile Türkiye arasındaki anlaşmalar ne olacak?

Geçiş süreci boyunca İngiltere, AB'nin karar alma mekanizmalarına katılmayacak olsa da uygulamada ticaret gibi farklı birçok alanda AB üyesiymiş gibi faaliyetlerini sürdürmeye devam edebilecek. Bu çerçevede, İngiltere geçiş dönemi boyunca AB ülkesi olarak muamele göreceğinden, AB'nin önceden imzaladığı uluslararası anlaşmaların parçası olmaya devam edecek ve Türkiye'nin İngiltere ile ticaretini düzenleyen Türkiye ve AB arasındaki Gümrük Birliği Kararı (GB), Türkiye'nin İngiltere ile ticaretinde uygulanmaya devam edilecek.

Geçiş dönemi sonrasında İngiltere, GB kapsamından çıkacağı gibi AB'nin imzalamış olduğu diğer ticaret anlaşmalarının da bir parçası olamayacak. Bu nedenle, 11 aylık geçiş dönemi sonrasında Türkiye'nin İngiltere ile ticaretini hangi çerçevede sürdüreceği, AB-İngiltere ve İngiltere-Türkiye arasındaki yeni görüşmeleri takiben şekillenecek. Mevcut şartlar altında, geçiş sürecinde AB-İngiltere ve İngiltere-Türkiye arasında serbest ticaret anlaşmalarının müzakere edilmesi öngörülmektedir.

29 Mart 2019 tarihinden itibaren, İngil-

Türkiye'nin İngiltere'ye İhracatının Sektörlere Göre Dağılımı (Milyon Dolar ve Yüzde, 2018)

Kaynak: Eurostat (Comext), WTO, ITC, UNCTAD (2018), TEPAV hesaplamaları

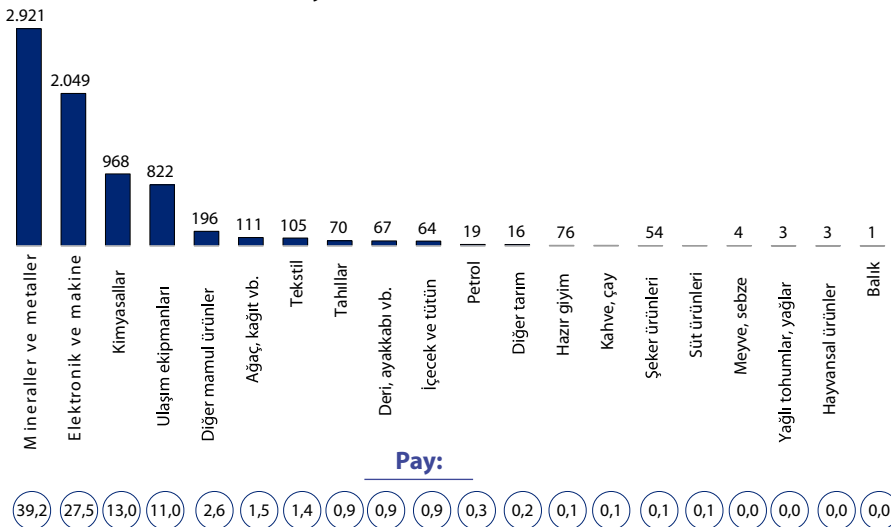
tere, Brexit sonrasında GB'deki pozisyonunun değişmesi ihtimaline hazırlık olarak, diğer ülkelerle ikili ticaretini düzenleyecek ticaret anlaşmaları için ilgili müzakereleri başlatabilir hale gelmişti. Diğer yandan, Türkiye'nin AB ile olan GB Kararı'ndaki (1/95 Sayılı Karar) asimetriler nedeniyle, Türkiye ancak İngiltere AB ile ticaret konusunda uzlaşmaya vardıkdan sonra, İngiltere ile yeni bir ticaret anlaşmasını yürürlüğe koyabilmektedir. 31 Ocak 2020'deki gelişmeleri takiben olası bir Türkiye-İngiltere

ticaret anlaşması, AB-İngiltere ticaret anlaşmasına paralel bir şekilde geçiş sürecinde müzakere edilip geçiş süreci sonrasında uygulamaya alınabilir.

11 aylık geçiş sürecinde yeni ticaret anlaşmalarının imzalanamaması durumunda, AB-İngiltere ve İngiltere-Türkiye arasındaki ticaret ilişkileri, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kurallarına tabi olacak. Bu kapsamda, Türkiye, AB ülkeleriyle GB çerçevesinde sanayi ürünlerinde uygulanan yüzde 0 gümrük vergisi avantajından (tercihli ticaret avantajı), İngiltere ile olan ikili ticaretinde yararlanamayacak. Bir başka ifade ile geçiş sürecinin tamamlanmasını takiben İngiltere-Türkiye arasında yeni bir anlaşmanın yürürlükte olmadığı süre zarfında, Türkiye'nin İngiltere ile gerçekleştirdiği ticarette, AB ülkelerinin ticaretini düzenleyen GB kurallarının yerini DTÖ kuralları alacak. Türkiye ve İngiltere arasında yeni bir ticaret anlaşması imzalanması durumunda ise ikili ticarette anlaşma kapsamında belirlenecek olan gümrük vergileri temel alınacak.

DTÖ sistemi çerçevesinde, ülkeler ticaret ortakları arasında gümrük vergisi uygulamalarında ayrımcılık yapamazlar. Daha spesifik olarak, eğer bir DTÖ üyesi belirli bir ülkeden gerçekleştireceği ithalatta talep ettiği gümrük vergisi oranını düşürmeye karar verirse, aynı ülkenin diğer tüm DTÖ üyeleri için de aynı uygulamayı takip etmesi gerekmektedir. Bu kural, "En Çok Gözetilen Ulus" (Most Favoured Nation - MFN) kuralı olarak

Türkiye'nin İngiltere'den İthalatının Sektörlere Göre Dağılımı (Milyon Dolar ve Yüzde, 2018)

Kaynak: Eurostat (Comext), WTO, ITC, UNCTAD (2018), TEPAV hesaplamaları

Dünyadaki İlk 15 İthalatçı, İngiltere ve Türkiye'nin Sıralamaları (2015-2018)

Sıra	2015	2016	2017	2018
1	ABD	ABD	ABD	ABD
2	Çin	Çin	Çin	Çin
3	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya
4	İngiltere	İngiltere	Japonya	Japonya
5	Japonya	Japonya	İngiltere	İngiltere
6	Fransa	Fransa	Fransa	Fransa
7	Hong Kong	Hong Kong	Hong Kong	Hong Kong
8	Güney Kore	Güney Kore	Güney Kore	Güney Kore
9	Kanada	İtalya	İtalya	Hollanda
10	İtalya	Kanada	Hollanda	Hindistan
11	Meksika	Hollanda	Hindistan	İtalya
12	Hollanda	Meksika	Kanada	Meksika
13	Hindistan	Belçika	Meksika	Kanada
14	Belçika	Hindistan	Belçika	Belçika
15	İspanya	İspanya	İspanya	İspanya
	Türkiye (20)	Türkiye (20)	Türkiye (20)	Türkiye (25)

Kaynak: ITC Trade Map, TEPAV hesaplamaları

adlandırılmakta ve DTÖ'nün temel ilkele-ri arasında yer almaktadır. Diğer taraftan, tercihli ticaret anlaşmaları (serbest ticaret anlaşmaları, gümrük birlikleri vb.), ülkelerin ticari ortaklarına, MFN oranlarından daha düşük tarife oranları sağlayabildikleri istisnalarıdır. Özetle, DTÖ sistemi kapsamında üye olan ülke, herhangi bir tercihli ticaret anlaşmasının parçası olmadıkça, diğer DTÖ üyelerinden yapılan ithalatlarında, tüm taraflara, söz konusu ürünlerde aynı oranları uygulayacaklarını garanti etmektedir.

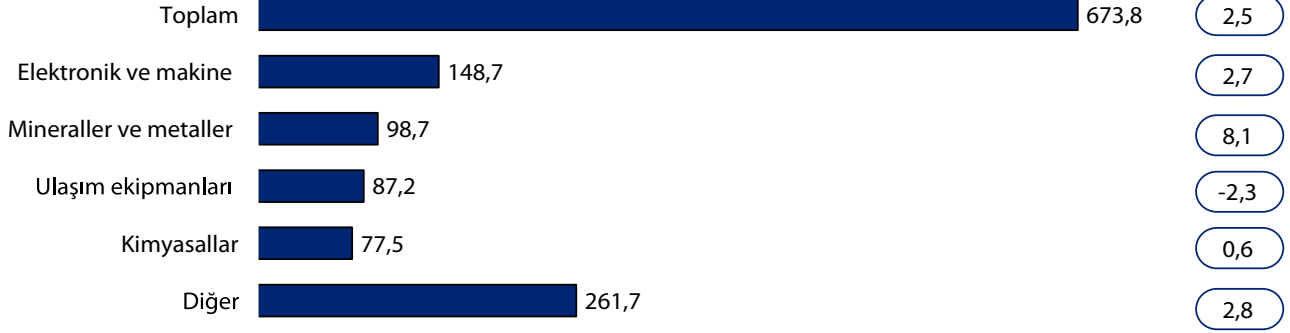
İngiltere AB'den farklı gümrük vergisi oranları önerebilecek

Sonuç olarak, geçiş süreci içerisinde Türkiye ve İngiltere arasında yeni bir ticaret anlaşması imzalanmazsa, Türkiye-İngiltere ikili ticaretinin yüzde 98,2'sinin yüzde 0 gümrük vergisi ile gerçekleşmesini sağlayan GB oranları yerlerini MFN oranlarına bırakacak veya süreç içerisinde Türkiye ve İngiltere arasında yeni bir anlaşma imzalanırsa, geçiş sürecini takiben GB oranlarından yeni anlaşma kapsamında belirlenen

İngiltere'nin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği Sektörler ve İngiltere'nin İthalatının Büyüme Hızı (Milyar Dolar, 2018)

Büyüme hızı
%, 2015-2018

Kaynak: Eurostat (Comext), TEPAV hesaplamaları

oranlara geçilecek. Öte yandan İngiltere, AB'nin imzalamış olduğu ticaret anlaşmalarının bir parçası olmayacağı için İngiltere'nin mevcut GB'deki pozisyon değişikliği, Türkiye'nin İngiltere'ye ihracatında üçüncü ülkelere karşı konumunu değiştirebilecek. Nitekim İngiltere, geçiş süreci sonrasında AB'nin Ortak Gümrük Tarifesi'nden çıktığında diğer ülkelere AB'den farklı gümrük vergisi oranları önerebilecek.

2018 yılı verilerine göre 513 milyon kişinin yaşadığı, dünya çapında toplam gelirin yüzde 22'sine sahip olan, küresel mal ve hizmet ihracatının yüzde 35'ini gerçekleştiren AB'de ortaya çıkan bu yapısal değişikliğin olası etkileri; son 3,5 yılda farklı açılardan değerlendirildi. Gerek ekonomik ilişkilerin derinliği gerekse ilişkilerin kapsamı göz önünde bulundurulduğunda; AB üyesi bir ülkenin AB'den ayrılışının doğuracağı olası

ekonomik etkiler, birçok kez sayısal olarak analiz edildi. Türkiye'nin 1995 yılında imzaladığı AB GB Kararı ile Türkiye ve AB arasında mamul ürünlerin ticareti kolaylaştırılmıştı. Her ne kadar Türkiye, yıllar içerisinde ticaret sepetini hem ürün hem pazar açısından çeşitlendirse de GB Kararı'nın ve eklerinin getirdiği kolaylıklardan beslenerek, Türkiye'nin ticaret hacminde AB'nin pazar payı, ihracatta yüzde 50 ve ithalatta yüzde 36'lık payı ile gö-

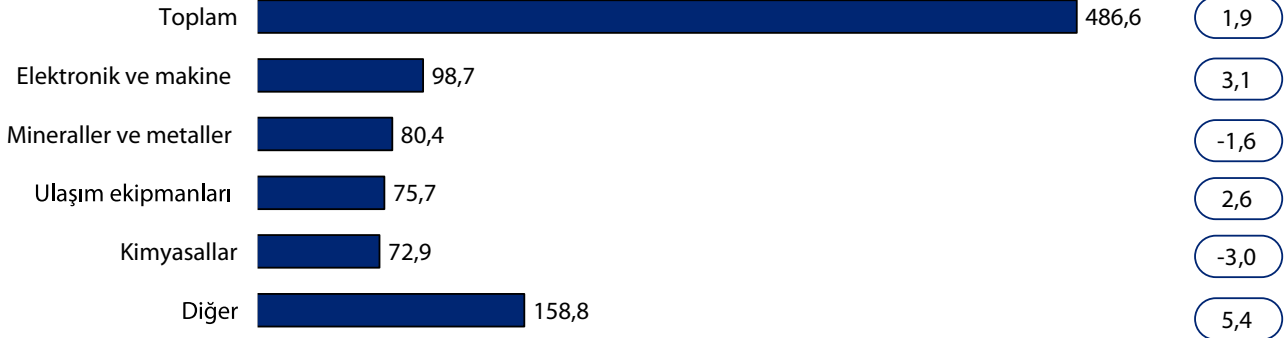
Dünyadaki İlk 15 İhracatçı, İngiltere ve Türkiye'nin Sıralamaları (2015-2018)

Sıra	2015	2016	2017	2018
1	Çin	Çin	Çin	Çin
2	ABD	ABD	ABD	ABD
3	Almanya	Almanya	Almanya	Almanya
4	Japonya	Japonya	Japonya	Japonya
5	Güney Kore	Hong Kong	Güney Kore	Güney Kore
6	Hong Kong	Güney Kore	Hong Kong	Hollanda
7	Fransa	Fransa	Fransa	Hong Kong
8	İngiltere	İtalya	Hollanda	Fransa
9	İtalya	Hollanda	İtalya	İtalya
10	Hollanda	İngiltere	İngiltere	İngiltere
11	Kanada	Belçika	Belçika	Belçika
12	Belçika	Kanada	Kanada	Kanada
13	Meksika	Meksika	Meksika	Meksika
14	Singapur	Singapur	Singapur	Rusya
15	Rusya	İsviçre	Rusya	Singapur
	Türkiye (31)	Türkiye (31)	Türkiye (31)	Türkiye (31)

Kaynak: ITC Trade Map, TEPAV hesaplamaları

İngiltere'nin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği Sektörler ve İngiltere'nin İhracatının Büyüme Hızı (Milyar Dolar, 2018)

Büyüme hızı
%, 2015-2018

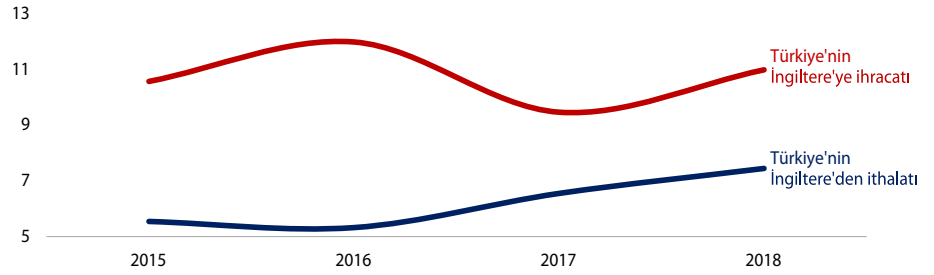
Kaynak: Eurostat (Comext), TEPAV hesaplamaları

rece yüksek düzeylerde seyretmektedir. Bu kapsamda, farklı etki analizi çalışmalarında, Brexit'ten ekonomik olarak etkilenecek ülkeler arasında Türkiye de analizlere konu olmaktadır. Türkiye'nin ihracatında ikinci, ithalatında ise yedinci sıradaki partneri olan İngiltere'nin mevcut GB'den ayrılışı kapsamında, ekonomi ve sektörler genelinde gerçekleştirilen çalışmalarda, Türkiye'deki özel sektörün bu süreçten negatif etkilenebileceğine yönelik farklı bulgular ortaya konulmaktadır.

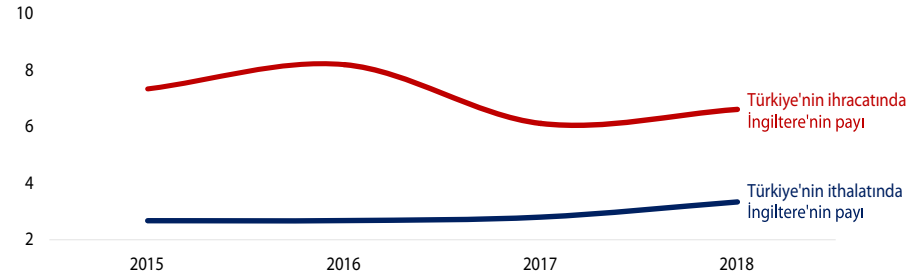
Ticarette kuralların ne olacağı netlik kazanmadı

Brexit sürecinde şu aşamaya kadar farklı senaryolar değerlendirilmiş olup geçiş süreci sonrasında ticarette kurallarının ne olacağı hâlihazırda tamamen netlik kazanmadı. Ticareti etkileyen gümrük vergilerinin ne olacağı meselesinin, devam eden süreç içerisinde farklı zamanlarda konuşula gelmiş olması, doğal olarak bazen de en güncel durumun özel sektör tarafından takibini zorlaştırabilirdi. Süreç içerisinde oluşan ve devam edecek olan bu bilgi ihtiyacına cevaben, "Özel Sektör için Ürün Bazlı Brexit Rehberi", Brexit sonrasında geçiş sürecini takiben Türkiye'deki ihracatçı ve ithalatçıların karşı karşıya gelecekleri yeni gümrük vergilerinin ürün bazında takip edilebilmesi için hazırlanmış bulunmaktadır. Ayrıca İngiltere ve Türkiye arasında yeni bir ticaret anlaşmasının imzalanmasından bağımsız olarak İngiltere'nin GB'deki pozisyonun değişikliği; İngiltere'nin başka ülkelerle ticaretinde temel alacağı gümrük vergisi oranlarını AB'den farklı oranlarda belirleyebilmesine imkân vermekte, bu durum da İngiltere ile

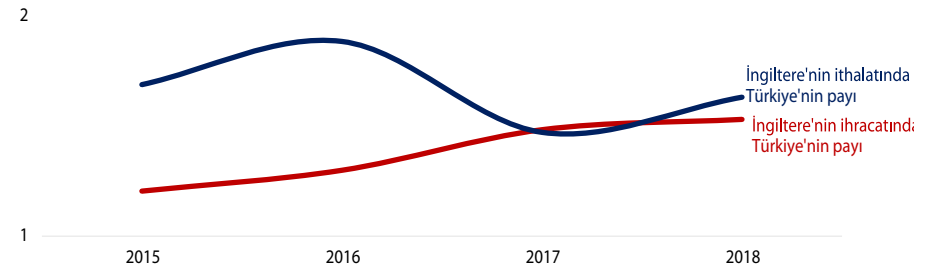
Türkiye'nin İngiltere ile Ticareti (Milyar Dolar, 2015-2018)

Türkiye'nin Ticaretinde İngiltere'nin Payı (% , 2015-2018)

İngiltere'nin Ticaretinde Türkiye'nin Payı (% , 2015-2018)

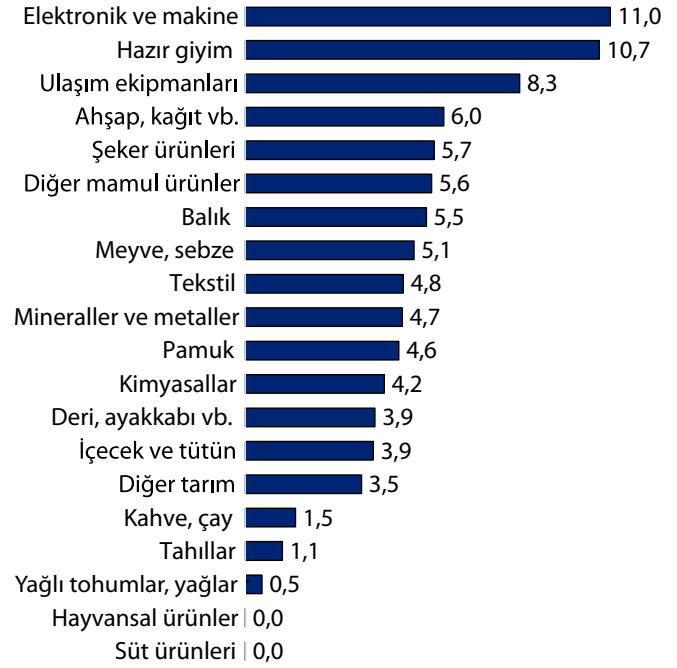
Kaynak: Eurostat (Comext), TÜİK, TEPAV hesaplamaları

Türkiye'nin İngiltere ile Ticaretinde Sektörlere Göre İngiltere'nin Pazar Payı (% , 2018)

Türkiye'nin toplam ithalatında sektör bazlı İngiltere'nin payı

Türkiye'nin toplam ihracatında sektör bazlı İngiltere'nin payı

Kaynak: Eurostat (Comext), TÜİK, UN Comtrade, WTO, ITC, UNCTAD (2018), TEPAV hesaplamaları

ticarete rekabet koşullarının değişebileceği anlamına gelmektedir. Bu Rehber'in, Türkiye'nin ticaret performansının Brexit'ten negatif olarak etkilenmemesi adına politika yapımcılarının ve özel sektör temsilcilerinin, hem sektörler genelindeki olası etkileri analiz edebilmeleri, hem de ürün bazında muhtemel gümrük vergilerinden etkilenme düzeylerini ve değişen rekabet koşullarını ürün bazında öğrenebilmeleri için referans

kaynak olması amaçlanmaktadır.

Firmalar kendi ürünlerini aratıp sonuçlara ulaşabiliyor

Özetle bu Rehber kapsamında, Brexit sonrasında geçiş sürecini takiben (i) Türkiye'nin İngiltere ile ihracat ve ithalatta karşılaşılabilecek gümrük vergileri ve (ii) Türkiye ve İngiltere yeni bir ticaret anlaşması imzalarsa dahi Türkiye'nin üçüncü ülkeler nezdinde

İngiltere'ye ihracatında değişen rekabet gücü pozisyonu; ürün bazında gümrük vergilerinin analizi ile incelenmektedir. Rapor kapsamında özetlenen veriler, genel analiz yaklaşımını ortaya koymakla beraber çalışmanın nihai çıktılarından biri olarak ayrıca, derlenen veri ve analiz sonuçları, çalışma kapsamında hazırlanan bir Web Arayüzü aracılığıyla da kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Süreç içerisindeki gelişmeleri takiben gün-

Türkiye'nin İngiltere ile En Fazla İthalat ve İhracat Yaptığı İlk 10 İli Ticaret Hacimleri ve Toplam Ülke İthalatından ve İhracatından Alınan Paylar (2018)

Sıra	İl	İthalat hacmi, milyon dolar	Toplam ithalattan aldığı pay, %
1	İstanbul	4.078	54,8
2	Ankara	1.974	26,5
3	Kocaeli	331	4,4
4	Sakarya	329	4,4
5	İzmir	159	2,1
6	Yalova	100	1,3
7	Osmaniye	90	1,2
8	Bursa	81	1,1
9	Hatay	68	0,9
10	Gaziantep	32	0,4

Sıra	İl	İhracat hacmi, milyon dolar	Toplam ihracattan aldığı pay, %
1	İstanbul	7.255	65,3
2	İzmir	733	6,6
3	Sakarya	538	4,8
4	Denizli	442	4,0
5	Bursa	432	3,9
6	Kocaeli	365	3,3
7	Gaziantep	265	2,4
8	Manisa	218	2,0
9	Ankara	177	1,6
10	Hatay	1010	,9

Kaynak: TÜİK, TEPAV hesaplamaları

Türkiye’de Kurulan İngiliz Ortaklı Şirketlerin Yıllara Göre Dağılımı (2013-2019*)

	Şirket Sayısı	İngiltere’nin ortak olduğu şirketlerdeki toplam sermayesi, milyon lira	İngiltere sermayesinin İngiltere ortağı olan şirketlerdeki payı, %	İngiltere sermayesinin yabancı ortaklı şirketlerin toplam sermayesindeki payı, %
2013	151	25,1	55,2	1,6
2014	120	19,1	76,00	0,8
2015	70	15,5	70,21	1,3
2016	47	17,8	85,81	1,7
2017	56	18,2	91,90	0,2
2018	89	26,0	72,70	0,6
2019	80	25,1	85,60	0,7
Toplam	613	146,8	74,00	0,6

Kaynak: TOBB, TEPAV hesaplamaları

cellenecek Web Arayüzünde yer alan “Sorgu Ekranı” ile firmaların kendi ürünlerini aratıp özet sonuçlara, kullanıcı dostu bir formatta erişebilmesi ve bu alanda bilgiye erişimi kolaylaştırması hedeflenmektedir.

Gümrük vergilerine ek olarak İngiltere’nin GB’deki pozisyonun değişikliği, menşei düzenlemeleri gibi ticaret için gerekli evrak süreci, ticaret sırasında aranan teknik standartları ve tarife dışı engelleri de değiştirebilecektir. İlgili evrak sürecinin neden olabileceği gümrüklerden geçişlerin yavaşlaması da ayrı bir maliyet kalemi daha yaratabilecektir. Bir başka açıdan değerlendirildiğinde, Brexit sonucu olası tarife değişikliklerinin üretim sürecinde ara malı olan ürünleri etkilemesi durumunda, bu değişikliğin değer zincirlerine yaratacağı etkilerin de ayrıca ele alınması gerekecektir. Bu çalışma kapsamında mal ticaretindeki gümrük vergilerinde yaşanabilecek olası değişiklikler öncelikli çalışma alanı iken bu çalışmayı takip edebilecek gelecek çalışmaların rekabet gücünde gümrük vergilerindeki avantajların payı, hizmet ticareti, değer zinciri, gümrük sürecine ilişkin işlemler ve diğer maliyetleri de ele alması önerilmektedir.

Rehberde hangi başlıklar yer alıyor?

“Özel Sektör için Ürün Bazlı Brexit Rehberi” kapsamında; “1. Arka Plan” başlığını takip eden “2. Brexit Sonrası Ülkelerin Pozisyonları” başlığında, geçiş süreci için Türkiye dâhil olmak üzere diğer ülkelerin mevcut pozisyonları değerlendirilmektedir. “3. Türkiye-İngiltere Ticaretinde Gümrük Ver-

gilerindeki Değişimlerin Analizi” başlığında, Türkiye-İngiltere ticaretinde, ürün ve sektör bazında, Brexit sonrasında, gümrük vergilerinde yaşanabilecek değişikliklerin etki alanları analiz edilmektedir. Mevcut durumda, geçiş süreci sonrasında AB-İngiltere ve İngiltere-Türkiye’nin olası ticaret anlaşmaları ve İngiltere’nin diğer ülkelerden ithalatında temel alacağı gümrük vergisi oranları bilinmiyor olsa da bu çerçevede sunulan araçlar, ilgili bilgilerin netlik kazanması ile süreç içerisinde güncellenebilecek bir alt yapı teşkil etmesi açısından önem arz etmektedir. İngiltere pazarına gerçekleştirilen ihracatta ve bu pazardan gerçekleştirilen ithalatta gümrük vergileri nedeniyle mevcut pozisyonlarında, Brexit sonrası kayıp yaşanabilecek ürünler için alternatif pazar önerileri de bu başlık altında ortaya konulmaktadır. Aynı bölümde, ikili ticaret ilişkilerinde tarife değişikliği sonrasında değerlendirilebilecek yeni fırsat

alanları bir başka deyişle potansiyel gelişim alanları da değerlendirilmektedir.

Çalışma kapsamında derlenen veri ve analiz sonuçları, “Ek 2. Ürün Bazlı Brexit Rehberi Web Arayüzü Kullanım Kılavuzu” başlığı altında detayları paylaşılan bir Web Arayüzü aracılığıyla da kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Web Arayüzünde yer alan “sorgu ekranı” ile firmaların kendi ürünlerini aratıp özet sonuçlara erişebilmesi hedeflenmektedir. Çalışma kapsamında ele alınan veri kaynakları ve metodolojiler, “Ek 3. Analizlerde Başvurulan Veri Kaynakları ve Metodoloji” başlığı altında özetlenirken faydalanılan başvuru kaynakları da “Ek 4. Bibliyografya” başlığı altında listelenmektedir. Bu bölümü takiben “Ek 5. Türkiye Ekonomik Politikaları Araştırma Vakfı Hakkında” başlığına yer verilmektedir.

NOT: “Özel Sektör için Ürün Bazlı Brexit Rehberi”ne www.tepav.org.tr/brexit adresinden ulaşılabilir

“İngiltere ile Serbest Ticaret Anlaşması yapılmalı”

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, "Arzumuz İngiltere ile en kısa sürede STA yapılması. Brexit sonrasında ikili ticaretimizin yüzde 70'i, yaklaşık 14 milyar dolar olumsuz etkilenecek" diye konuştu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, TOBB ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından gerçekleştirilen, Özel Sektör için Ürün Bazlı Brexit Rehberi başlıklı projenin tanıtım toplantısına katıldı.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, Brexit'in, Türkiye'yi hem iktisadi, hem de siyasi olarak etkileyeceğini belirterek, Türkiye için İngiltere ile ekonomik, ticari ve politik ilişkilerin her zaman çok önemli olduğunu hatırlattı. TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, İngiltere'deki tüm hükümetlerin, Türkiye'nin AB üyelik sürecine de destek sağladığını söyledi.

Türkiye'nin Brexit sonrasında, ticaretten en fazla negatif etkilenecek ülkeler arasında yer aldığına dair analizler olduğuna işaret eden TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, "Rakibimiz olan özellikle Uzakdoğu'daki ülkelere karşı AB Gümrük Birliği avantajımız sona erecek. Artık bu ülkelerle aynı gümrük vergisine tabi olacağız. Yani bizim maliyetimiz artarken, onlarınki düşecek. Bu nedenle de Brexit'ten en çok kazançlı çıkacak ilk iki ülke, ABD ve Çin olacak" diye konuştu.

“Hem iktisadi, hem de siyasi olarak etkileyecek”

TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, Brexit'in, Türkiye'yi hem iktisadi, hem de siyasi olarak

etkileyeceğine dikkat çekerek, şunları kaydetti: "Arzumuz İngiltere ile en kısa sürede ayrı bir STA yapılmasıdır. STA, İngiltere'nin de yararına olacaktır. Zira İngiltere'den yaptığımız 8 milyar dolarlık ithalatın yarısı, Brexit sonrasında ilave gümrük vergisine tabi olacak. Yani İngiltere'nin de yaklaşık 4 milyar dolarlık ihracatı bundan zarar görecektir. Özetle toplamda, Brexit sonrasında ikili ticaretimizin yüzde 70'i yaklaşık 14 milyar dolar olumsuz etkilenecek."

Tüm bu süreçlerin değerlendirilmesi ve geleceğe yönelik hazırlık yapmak üzere, TEPAV'ın çok kapsamlı bir çalışma gerçekleştirdiğini dile getiren TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, kamu kuruluşlarının ve firmaların bundan faydalanması tavsiyesinde bulundu.

İngiltere'nin Ankara Büyükelçisi Dominick Chilcott da ticari ve küresel lider olma hedefine uygun gümrük vergileri belirleyeceklerini söyledi.

İki ülke arasında müzakere edilecek STA'nın ulaşılmaması gereken en önemli hedeflerden biri olduğunu aktaran Chilcott, "AB ile İngiltere arasında AB'nin Kanada ile yaptığı STA'ya benzer bir anlaşma yapmak istiyoruz. Ancak kanun ve yönetmeliklerimizi AB mevzuatına uygun biçime getirmeye çalışmayacağız. Yoksa Brexit nedenlerimizin

merkezinde yer alan egemenliğimizi yeniden kazanma amacımıza ters düşerdi" dedi.

TEPAV İcra Direktörü Vekili Sibel Güven de sürecin sağlıklı yürütülmesi için hem ihracat hem de ithalat için, tek tek ürün ve sektör bazında etki analizleri içeren rapor hazırladıklarını aktardı.

Konuya ilişkin bir de internet uygulaması hazırladıklarını belirten Güven, firmaların, burada kendi ürünlerinin durumu hakkında da bilgi alabileceklerini dile getirdi.

